

TEDENSKESLIK

PRILOGA

DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 1. januarja 1926

Stev. 5

Zvestoba za zvestobo! – Na delo za »Domovino«!

Z današnjo številko «Tedenskih slik» prehajamo v novo leto. Prav je, ako porabimo slovesni trenotek za to, da napišemo na tem mestu nekaj toplih besed za našo ljubo «Domovino». Vse leto in leto za letom smo posvečali «Domovino» pouku in zabavi našega podeželskega ljudstva, za to naši prijatelji dovolijo, da tirjamo danes za našo zvestobo tudi njihovo zvestobo. Vse smo storili in tudi vbodoče bo tako, da je «Domovina» najboljši slovenski tednik, v katerem najde naš človek vsega v izobilici. Za pravičo in resnico se borimo, za vsestransko neodvisnost in samostojnost Slovencev. «Domovina» je bila brezobziren borec, ko smo se otresali stoletnega jarma dunajskih mogotcev in trinogov, pa ne bo preje odnehala, dokler ne bo — kakor pravi naš pesnik Gregorčič — «naš rod, na svoji zemlji svoj gospod». Danes imamo sicer svojo državo, uživamo politično svobodo, a tare nas še marsikaj, najbolj pa nas mori hlapčevanje italijanskemu Rimu; kajti brez popolne duševne svobode in samostojnosti ni sreče in zadovoljstva med Slovenci.

Pod naslovom «Zvestoba za zvestobo» je za prošle praznike napisal največji prijatelj «Domovine», in od danes živečih Slovencev najodličnejši ter radi svoje sposobnosti in požrtvovalnosti najupljivnejši politik, poslanec dr. Gregor Žerjav, poziv, ki je izzval v nepoštenem časopisju vihar ogorčenja, ker je zadel s svojo iskreno besedo hinavce in obrekovalce po glavi. Bralcem «Tedenskih slik» priobčujemo to važno poslanico posl. Žerjava, s prošnjo, da se baš zato po njej ravnajo ter z dejanji pokažejo, kako je tudi njim svet izrek: «Zvestoba za zvestobo». Poslanica dr. Žerjava se glasi takole:

«Celokupni cerkveni aparat je na delu. Ne za cerkev in vero, ampak za — škofove časopise. Pekel in vice, odpustki in odveza,

Poslanec dr. Gregor Žerjav

minister n. r., prvoboritelj za duševno samostojnost in vsestranski napredek Slovencev.

vse, kakor v srednjem veku. Trguje se z vero v l. 1925. kakor se baranta za fižol in steljo. Kaj bo enkrat iz tega, sledi iz resnice starega pregovora: Vera gre po duhovnih gor, po duhovnih dol!

Tačas pa mi ne smemo stati prekrižanih rok. Mnogo zahtevamo političnih uspehov in

čudežev. Čakamo jih, da sami padejo z neba.

Te dni je še bolj, kakor sicer, dolžnost vseh naprednih ljudi, da zatirajo ljuliko sovražnega časopisja

z naše njive. Kdor se zoper to ne bori s podobnim delom od hiše do hiše, ne more reči, da je storil svoje dolžnosti.

Ob novem letu bodi

teden posvečen širjenju našega časopisja.

Vsak v svoji okolici, vsak med znanci ustno in pismeno! Ne le v kraju, kjer stanuje, tudi izven njega, kjer ima prijateljske in poslovne zveze!

Neizmerno je polja vsakemu posamezniku, samo ako hoče.

Naša fronta je dobra, a treba, da je širša. Danes ne odločajo tisoči, stotisoči morajo marširati, če naj se zemlja pošteno potrese. Zanesemo se na

pomoč naših žena in deklet,

ki prav lahko veliko niti spredejo za razširjenje «Domovine».

Tudi ve, Ljubljančanke, Celjankke, Ptujčanke, Mariborke in ostale meščanke: vsaka ima zvez in znancev, da jih izrabi in izvojuje uspeh za mnogo «Domovin» in da se odvrne ljudstvo od klerikalne garjeve kuge. Le premislite vsaka zase.

7 Din 50 para za 3 mesece,

15 Din za pol leta.

Celo prosjak bi mogel utrgati si 2.50 Din na mesec

za našo ljubo čebelico «Domovino» Kmečka dekleta in fanti, delavski naraščaj zmore ta mali znesek, ki se mu bo obilo izplačal.

Velikanska je moč organizacije. Ne pustite da delajo samo nekateri. Vsi smo poklicani da gradimo ljudsko palačo duševne samostojnosti Slovencev. — Zdravo.

Ljubljana, 26. decembra 1925.

Dr. Gregor Žerjav
narodni poslanec.

Pridobite vsaj enega znanca ali znanko kot naročnika naše »Domovine«!

Zveza slovenskih avtonomnih mest se je ustanovila 18. novembra t. l. v Ljubljani. Naša slika kaže od leve proti desni ljubljanska gerenta Jos. Turka in Ant. Likozarja, ptujskega župana dr. Mat. Senčarja, mariborskega župana dr. Igo Lovrovca, predsednika ljublj. gerent. sveta dr. D. Puca in celjskega župana dr. J. Hroščevca.

Stara ženska kranjska nosa. Kmetica Belokranjica v beli obleki in z belim vezanim robcem.

Naše kmetice so bile v narodni noši gotovo lepše in pametnejše oblečene, nego so dandanes v gosposki modi, ki jim slabo pristaja.

Živinozdravnik Tepina

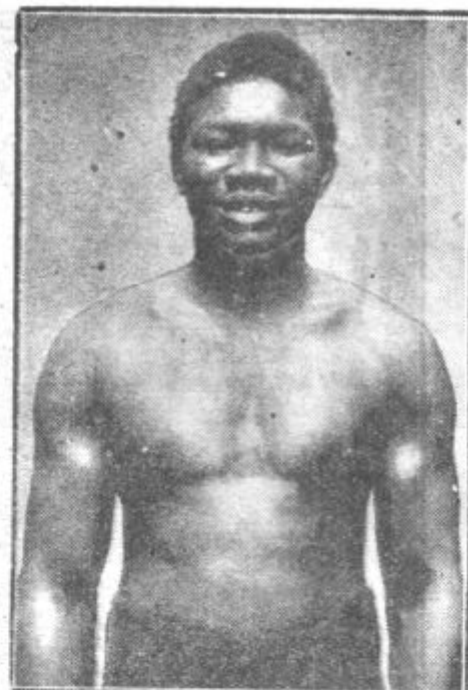
Na Selu pri Ljubljani je umrl zadet od kapi, tudi na deželi znani živinozdravnik in ravnatelj podkovske šole g. Lovro Tepina. Rojen 1. 1882 v Strazišču pri Kranju, je maturiral na kranjski gimnaziji. Živinozdravniške študije pa je dovršil na dunajski živinozdravniški šoli l. 1908. Služboval je eno leto v Mokronogu, nakar se je za stalno preselil v Ljubljano. Kot strokovnjak je užival splošen ugled. Kmetovalci so radi poslušali njegova predavanja, ki jih je prirejal po Sloveniji pod okriljem Zveze kulturnih društev. Pokojnik je bil vseskozi odločen narodnik in pristaš SDS. Kako veliko spoštovanje je užival, je pokazal njegov pogreb. Nepregledne množice ljudstva in skoro vsa narodna društva, katerih član je bil, so ga spremila na zadnji poti. Kot rezervnemu oficirju je izkazala zadnjo čast tudi naša narodna vojska. Ostavil je mlado ženo in dva otroka. — Zvestemu in marljivemu pristašu ohranimo lep spomin.

Stara moška kranjska noša. Kmet v kozuhu in kastorcu in svileni čepico. Velika škoda je, da naši kmetje opuščajo staro solidno nošo in se oblačijo rajši v ničvredne mestne obleke, ki mnogo veljajo, a ne trpe dolgo. Slika je iz kranjskega muzeja v Ljubljani.

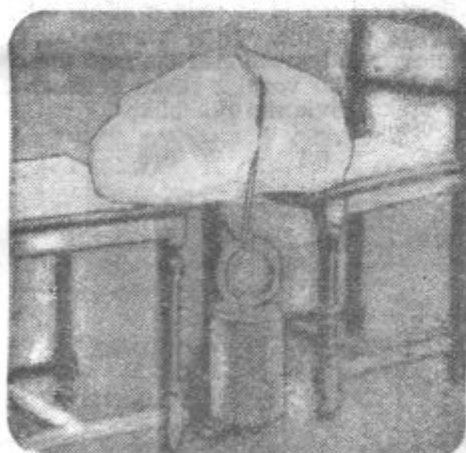
Novi aparat za preiskovanje srca in pljuč. Ravnatelj pariske otroške bolnice dr. Le Mee je izumil nov aparat za preiskovanje srca in pljuč. Imenuje se električni stetoskop. S tem aparatom se da vjeti utripanje srca in šum dihanja na velike daljave za ušesa več sto ljudi. Pri dr. Meejevem razkazovanju je istočasno poslušalo bolnika 400 zdravnikov. Za one, ki niso imeli slušalk, je bil postavljen megafon. Z novim aparatom se dajo šumi srca in pljuč tudi fotografirati. Od preiskav raznih vrst srčnih in pljučnih bolezni se dajo napraviti celo gramofonske plošče, ki morejo služiti pouku na zdravniških šolah. Dosedaj so si pomagali samo z risbami in slikami. Dr. Mee meni, da ne bo dolgo, ko si bo lahko vsakdo sam na posebnih ploščah posnel šum svojega srca in svojih pljuč, nato pa sliko po pošti poslal svojemu zdravniku v preiskavo. Velike važnosti je novi aparat tudi za preiskavo novorojenčkov med porodom, ker se dajo njihovi srčni šumi natančno ugotoviti, ne da bi jih motil materin krik. Končno se lahko poslušajo šumi, ki so za navadno uho neslišni. Na ta način je električni stetoskop isto za uho, kar je mikroskop (drobnogled) za oko.

Battling Siki, zamorec boksar, zmagaalec v raznih tekmovalnih borbah. Bil je že večkrat ranjen in oklan. Nedavno pa ga je v Newyorku nekdo v pijanosti ubil.

V Egiptu so našli v več tisoč letih stari grobnici kralja Tutankamena dragocene kipe, pohištvo, orožje in dr. Egipt leži v Afriki ob reki Nil in je še poln starodavnih umetnin in bogatih grobov.

Za zimske dneve. Ako položiš na dva stola kos ledu, na led pa obesiš s struno ali ostro vrvico utež, se led prereže, a takoj sam zopet strdi v en kos. (Slika 1.) — Ako segrgješ steklenico in položiš nato na njen vrat olupljeno trdo kuhano jajce, zleze jajce samo v steklenico, ki stoji na hladu. (Slika 2.)

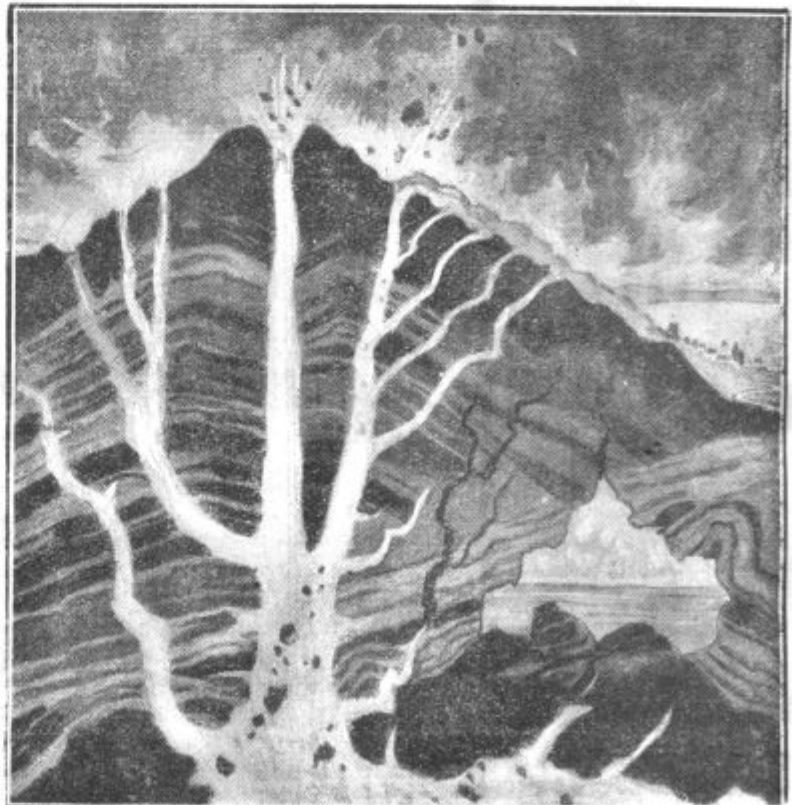
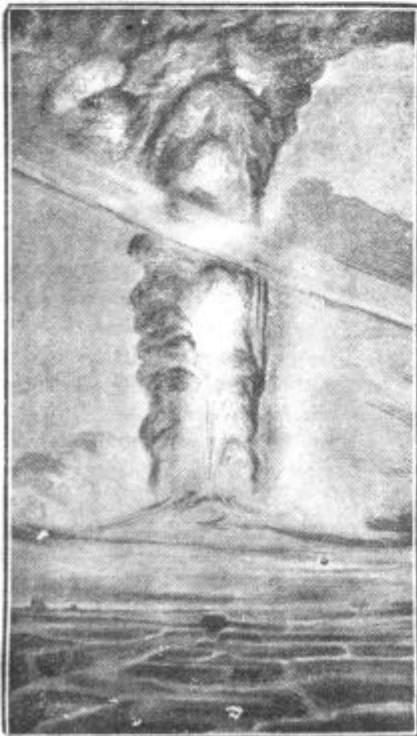
Najmanjše motorno kolo s priklopnim vozilom. V berlinskih ulicah vzbuja pozornost najmanjše motorno vozilo na svetu. Vodi ga 5-leten deček, njegov bratec pa tiči v priklopljenem vozičku.

Produkcije ameriškega akrobata. Američka ljubi drzovite produkcije. Johnny Reynolds se producira ob velikem Alpiu-hotelu v New Yorku na piramidi mizic in stolic. Doslej mu še ni sp...

Riza kan, novi perzijski vladar, je kmečki sin in je star 55 let. Kot mladenič je vstopil v kozaško brigado, kjer je mnogo let služil kot navaden vojak. V času nemirov po smrti Mustafe Edina je postal oficir, leta 1917 pa poveljnik enega polka kozaške divizije. S pomočjo Angležev se je divizija znebila ruskega vpliva, pri čemur je seveda pomagal Riza kan, ki je l. 1921 postal vojni maršal. Kmalu je bil vojni minister in nazadnje celo ministrski predsednik ter je odstavil prejšnjega šaha, ki se samo zabava v Parizu. Dne 31. oktobra 1925 je perzijski državni zbor odstavil prejšnjo dinastijo in imenoval Riza Kana za perzijskega šaha pod imenom Pahlavi I. Njegova žena je iz rodu prejšnje odstavljene dinastije. Novi vladar stoji pod pokroviteljstvom Anglije, zato upajo, da se ne bo vezal z rusko boljševiško sovjetsko republiko.

Ognjenika. V Evropi imamo dva ognjenika, Vezuv pri Neaplu (1450 m) in Etno v Siciliji (3300 m) ki od časa do časa med potresi, gromom in bliski bruhata žarečo lavo in vroč pepel iz sebe. Včasih uničita več kilometrov naokoli vsa polja ter vasi in mesta. Lava se kot gosta črna žindra vali preko hiš, pepel pa užiga gozdove in vse živo. Naša 1. slika kaže prevez Etno in žrela, skozi katere bruhata zemlja iz svoje srede smrt in pogubo, 2. slika kaže bruhajoč Vezuv.